

Godišnji izvještaj o poslovanju-

Standard a.d. Prnjavora 2017. godine

Sadržaj:

1. Misija, vizija ciljevi	3
2. Statutarni elementi društva	4
3. Realizacija poslovne politike i ciljeva Društva i poslovni rizici	6
4. Pregled poslovanja	10
4.1. Struktura i raspored ukupnih prihoda i rashoda	10
4.2. Struktura i raspored ukupnih poslovnih prihoda i rashoda	11
4.3. Analiza (rentabilnost, likvidnost I dr.)	14
4.4. Realizacija finansijskog plana 2016. godine.....	21
5. Realizacija plana ljudskih resursa	22
6. Zaštita životne okoline	23
7. Izvještaj nezavisnog revizora	24

1. Misija, vizija i ciljevi

Misija

Naša misija je proizvodnja namještaja od pločastog i masivnog namještaja po definisanim standardima kvaliteta. Naša namjera je primjena najboljih korporativnih praksi i konstantno usavršavanje zaposlenih uz razvoj vještina timskog rada i optimizacije procesa i efikasan odgovor na zahtjev kupaca i transparentnosti poslovanja. Razvoj imidža koji će ojačati tržišnu poziciju i povjerenje kupaca naši su ciljevi.

Vizija

Standard a.d. Prnjavor je subjekat koji konstantno razvija nove metode za poboljšanje performansi poslovanja kako bi zadovoljio potrebe kupaca po pitanju kvaliteta i količine isporuka. Društvo će ulagati u moderizaciju i razvoj kapitalne investicije a posebno u moderizaciju opreme. Prilikom obavljanja svojih djelatnosti Društvo će poslovati u skladu sa standardima Evropske unije o zaštiti okoline i razvijanju svijesti o očuvanju životne sredine.

Ciljevi

Strateški ciljevi Standard AD su:

Rast prodaje na godišnjem nivou od 20-25% praćen proširenjem asortimana proizvoda.

Pronalaženje novih kupaca na domaćem i stranom tržištu i povećanje njihovog udjela u ukupnoj prodaji.

U cilju investiranja u proizvodni segment ciljevi kompanije su dugoročno povećanje proizvodnje 20-25%, povećanje iskorištenja kapaciteta kao i tehnološko unapređenje proizvodnje.

2. Statutarni elementi društava

Standard a.d. Prnjavor je akcionarsko društvo koje vrši djelatnost: Proizvodnje namještaja za poslovne i prodajne prostore. Standard a.d. Prnjavor kao akcionarsko društvo je uvršten na tržište Banjalučke berze.

Organi Društva su:

- Skupština
- Upravni odbor
- Uprava preduzeća
- Odbor za reviziju

Skupština:

Nadležnost Skupštine Društva koju čine akcionari, propisane su Zakonom i Statutom Društva. Skupština se saziva kako je to određeno Zakonom, drugim propisima i Statutom i kada se ocijeni da je to u najboljem interesu Društva i akcionara a najmanje jednom godišnje.

Upravni odbor:

Nadležan je za obavljanje svih poslova Društva, osim onih koji su u nadležnosti Skupštine akcionara. Upravni odbor održava najmanje 4 redovne sjednice godišnje od kojih jednu 60 dana prije skupštine akcionara. Upravni odbor Društva bira i opoziva Skupština akcionara na prijedlog Upravnog odbora, akcionara ili Komisije za imenovanje Upravnog odbora, ako je formirana. Upravni odbor broji 3 člana:

Predsjednik Upravnog odbora: g.Edin Dacić, dipl.ek.;

Član: g.Ognjen Jevđenić, dipl.inž.;

Član: g.Nenad Tomović, dipl. prav.

Uprava preduzeća:

Upravu preduzeća čini Generalni direktor Boro Jevđenić dipl.inž. Generalni direktor izvršava odluke Upravnog odbora i bira ga Upravni odbor. Generalni direktor vodi poslove Društva u skladu sa zakonom, Statutom i odlukama Skupštine i Upravnog odbora. Generalni direktor za svoj rad odgovara Upravnom odboru i Skupštini akcionara, stara se o zakonitostima rada Društva i odgovoran je za zakonitosti rada Društva. Imenuje se na period od 5 godina uz mogućnost ponovnog izbora.

Odbor za reviziju:

Članove Odbora za reviziju bira Skupština akcionara Društva. Broji 3 člana:

- Predsjednik: Novak Božić, dipl.ek.
- Član: Zdravko Zečević, dipl.prav.
- Član: Borislav Trampa, dipl.ek.

Struktura akcionarskog kapitala:

U 2017. godini većinski vlasnik Dacommet AG iz Zuricha je otkupio akcije PEF-a i Fonda za restituciju i postao vlasnik sa 99,193%. Ukupan akcijski kapital je 3.544.986,00 KM je ostao isti.

Strukturu kapitala se sastoji od:

Akcionari	Struktura akcionarskog kapitala:
Dacommet AG Zurich	99,193%
Sitni akcionari	0,93%

Zarada po akciji= 0,6465

3. Realizacija poslovne politike i ciljeva Društva i poslovni rizici

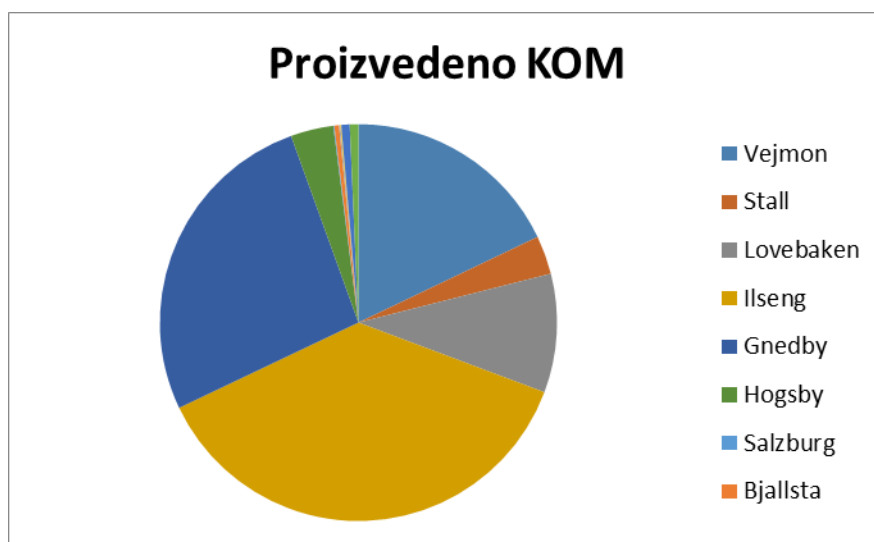
Najznačajnije aktivnosti i dešavanja Standarda a.d. Prnjavor u 2017. godini:

Proizvodnja:

Ukupno ostvarena proizvodnja u 2017. godini je 30.198.053,81KM što je za 3% više nego u odnosu na 2016. godinu. U strukturi dominira proizvod Ilseng. Društvo je proizvodilo i nove proizvode trpezariski sto, police i kuhinjske elemente . Strukturu proizvedenih proizvoda u 2017. godini čini :

Proizvodi	Proizvedeno KOM
Vejmon	134.368,00
Stall	23.576,00
Lovebaken	72.643,00
Ilseng	279.450,00
Gnedby	199.441,00

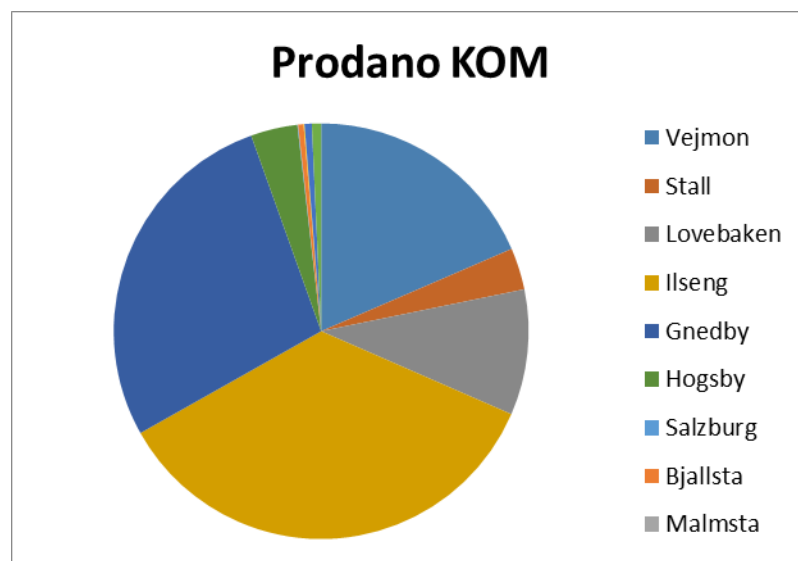
Hogsby	26.180,00
Salzburg	563,00
Bjallsta	2.844,00
Malmsta	838,00
Cadiz	539,00
Daglisa	5.106,00
Kungsfors	5.264,00
	750.812,00

Prodaja:

Ukupno ostvarena prodaja u 2017. godini je 29.581.256,54 KM što je za 2,3% više nego u 2016. godini. U strukturi prodaje dominira proizvod Ilseng. Društvo je 100% izvoznik, ima jednog kupca IKEA Supply. Kupac IKEA je poznati svjetski brend u trgovini namještajem, koja ima svoje prodavnice širom svijeta. Društvo je ostvarilo saradnju i sa drugim kupcima ali to je mali procenat prodaje, ima za cilj pronalaženje novih kupaca.

Proizvodi	Prodano KOM
Vejmon	136.097,00
Stall	23.892,00
Lovebaken	71.823,00
Ilseng	259.482,00
Gnedby	203.377,00
Hogsby	26.806,00
Salzburg	406,00
Bjallsta	3.072,00
Malmsta	0,00
Cadiz	539,00
Daglisa	4.201,00
Kungsfors	5.264,00
	734.959,00

Dešavanja u 2017. Godini:

- U toku 2017. godine izvršeno je ulaganje u opremu u iznosu od 3.987.131,67 KM. Ulaganje se odnosi na liniju za pigmentno lakiranje, ventilaciju, mašinu za bočnu obradu i ostalu opremu. Finansiska sredstva za liniju je obezbijedila IKEA u vidu kredita sa povoljnom kamatnom stopom.

- U toku 2017. godine nastavljena su ulaganja u edukaciju srednjeg menadžmenta i nastavljena je saradnja sa centrom za specijalističke edukacije Format u saradnji sa Švajcarskom ambasadam. Preduzeće poseduje sertifikate ISO 9001, FSC i Lean Menadžment.

-Proizvodni asortiman je proširen za proizvodnju kafe stolići, trpezariskih stolova i kuhinjskih elemenata.

Uprava preduzeća odlučila u 2017.godini nakon investiranja u novu opremu unaprijediti i povećati proizvodnju, povećati broj zaposlenih.

Preduzeće se dodatno zadužilo kod lokalne Sberbank za 1 milion KM za obrtna sredstva.

Plan za 2018. godinu je povećanje proizvodnje na 19.488.050,00 EUR i povećanje prodaje i uvođenje novih proizvoda, edukacija zaposlenih, zapošljavanje novih radnika. U toku 2018. godine planira se investiranje u skladišta gotovih proizvoda i repromaterijala, trafo stanicu. Do 2020. godine se očekuje povećanje prodaje do 21 MIL EUR. Većinski vlasnik planira otkupiti akcije od manjinskih akcionara I tako postati većinski vlasnik.

Rizici:

Rizici sa kojima se i dalje suočava Standard AD je postojanje jednog kupca, velike poreske naknade koje otežavaju poslovanje privrede, rizik od povećanja cijena inputa. Uprava Društva je u potrazi za novim kupcima i u stalnim pregovorima sa dobavljačima oko cijena ulaznih inputa..

4. Pregled poslovanja

4.1. Struktura i raspored ukupnih prihoda i rashoda:

Red. Br.	Pozicija	Iznos		Struktura		Indeks
		2017	2016	2017	2016	
1.	Poslovni prihodi	30.461.712,00	28.931.441,00	98,53%	99,39%	1,053
2.	Finansijski prihodi	41.283,00	44.726,00	0,13%	0,15%	0,923
3.	Ostali prihodi	412.262,00	132.171,00	1,33%	0,45%	3,119
	Ukupni prihodi	30.915.257,00	29.108.338,00	1,00	1,00	1,062
4.	Poslovni rashodi	28.130.909,00	27.160.385,00	98,79%	98,25%	1,036
5.	Finansijski rashodi	181.712,00	168.896,00	0,64%	0,61%	1,076
6.	Ostali rashodi	163.809,00	314.839,00	0,58%	1,14%	0,520
	Ukupni rashodi	28.476.430,00	27.644.120,00	1,00	1,00	1,030
7.	Dobitak prije oporezivanja	2.438.827,00	1.464.218,00			
8.	Porez na dobitak	146.972,00	242.806,00			
9.	Neto dobitak	2.291.855,00	1.221.412,00			

Tabela 1

Može se vidjeti da poslovni prihodi čine osnovni dio u strukturi ukupnih prihoda sa 98,53% učešća, kao i da su se povećali u odnosu na predhodnu godinu za 5,3%. Finansijski prihodi i poslovni prihodi čine dosta nizak dio u strukturi ukupnih prihoda jer je osnovna djelatnost proizvodna. Ukupni prihodi su se u odnosu na predhodnu godinu povećali za 6,2%.

U strukturi ukupnih rashoda najveći dio zauzimaju poslovni rashodi sa 98,79%, dok su finansijski rashodi i poslovni rashodi nešto niži. Poslovni rashodi su se povećali u odnosu na predhodnu godinu za 3,6%. Ukupni rashodi su se u odnosu na predhodnu godinu veći. Poslovni troškovi prate povećanje poslovnih prihoda.

4.2. Struktura i raspored ukupnih poslovnih prihoda i rashoda

Tabela 2 prikazuje raspored ukupnih poslovnih prihoda i rashoda:

Red. Br.	Pozicija	Iznos		Struktura		Index
		2017	2016	2017	2016	
1.	Prihodi od prodaje učinaka	29.669.796,00	29.107.396,00	97,40%	100,61%	1,02
a.	Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima					
b.	Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	162.987,00	211.568,00	0,54%	0,73%	0,77
c.	Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	29.506.809,00	28.895.828,00	96,87%	99,88%	1,02
2.	Povećanje/smanjenje vrijednost zaliha učinaka	734.341,00	-232.848,00	2,41%	-0,80%	
3.	Ostali poslovni prihodi	57.575,00	56.893,00	0,19%	0,20%	1,01
	Poslovni prihodi	30.461.712,00	28.931.441,00	1,00	1,00	1,05
4.	Varijabilni materijalni rashodi	23.433.824,56	22.858.164,10	83,30%	84,16%	1,03
5.	Bruto plate indirektnih radnika	1.443.889,06	1.649.136,13	5,13%	6,07%	0,88
6.	Amortizacija i rezervisanja	850.652,00	1.185.639,00	3,02%	4,37%	0,72
7.	Fiksni troškovi	2.402.543,38	1.467.445,77	8,54%	5,40%	1,64
	Poslovni rashodi	28.130.909,00	27.160.385,00	1,00	1,00	1,04
8.	Poslovni dobitak	2.330.803,00	1.771.056,00			1,316053

Tabela 2

Troškovi materijala:

Rashod	2017	2016	Index
Toškovi materijala za izradu	19.989.515,14	18.823.948,56	1,0619
Troškovi ostalog materijala	478.976,04	426.500,00	1,1230
Troškovi goriva i energije	510.958,30	500.006,00	1,0219
Troškovi materijal	20.979.449,48	19.750.454,56	1,0622

Tabela 3

U tabeli 3. može se vidjeti da su troškovi materijala za izradu veći za 6,19% nego predhodne godine. Razlog je povećanje cijene nekih ulaznih inputa. Troškovi ostalog materijala su veći za

12,3% nego predhodne godine. Troškovi goriva i energije su se povećali za 2,19% u odnosu na 2016 godinu. Najveći dio troškova goriva i energije 510.958,30 KM odnosi se na troškove električne energije koja u 2017. godini iznosila 493.021,73 KM a troškovi goriva 17.936,57 KM. U 2016. godini troškovi goriva i energije su 500.006,00 KM od čega su troškovi električne energije 471.780,76 KM a troškovi goriva 12.897,52 KM. Iz datog se vidi da su troškovi električne energije u odnosu na predhodnu godinu povećali za 4,5% a troškovi goriva su veći za 39,07%.

Rashod	2017	2016	Index
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	4.340.570,00	4.354.588,00	1,00
Ostali lični rashodi	585.234,00	576.935,00	1,01
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	4.925.804,00	4.931.523,00	1,00

Tabela 4

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi su ostali na približno istom nivou..

Na kraju decembra broj zaposlenih je iznosio 386 što je u odnosu na decembar 2016. godine više za 8%. Prosječna neto plata za 2017. godinu iznosila je 606,48 KM a bruto plata 968,95KM.

Rashod	2017	2016	Index
Troškovi prevoza i ptt	353.698,48	348.597,00	1,0146
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	207.672,71	151.681,00	1,3691
Troškovi reklame i propagande	17.834,30	847,00	21,0558
Usluge u prometu proizvoda-šped.i car. ugovori.troškovi zakupa	234.873,81	225.215,00	1,0429
Troškovi proizvodnih usluga	93.007,37	67.823,00	1,3713
Ukupno proizvodni troškovi	907.086,67	794.163,00	1,1422

Tabela 5

Ukupni proizvodni troškovi su se povećali i u odnosu na 2016. godinu za 14,22%. Iz strukture ukupnih proizvodnih troškova možemo vidjeti da su se svi troškovi povećali.

Tabela 6. Prikazuje neproizvodne troškove i nematerijalne troškove:

Rashodi	2017	2016	Index
Advokatske usl,zdrav.,sem.,izmj.na rač...revizija	64.881,35	21.587,50	3,006
Ostale neproizvodne usluge(usavršavanje, obezbjeđenje...)	157.114,61	183.189,08	0,858
Premija osiguranja	46.732,65	50.411,58	0,927
Reprezentacija	33.552,14	16.201,98	2,071
Troškovi platnog prometa	76.539,68	89.185,16	0,858
Ostali nematerijalni troškovi (takse, pomoć,doprinos.za rehab)	25.305,80	66.111,62	0,383
Tr.poreza id op.(šume,vode,imov.)	53.377,83	64.625,21	0,826
Članarine pos.udruž.	10.412,30	7.293,23	1,428
Ostali troškovi (mankovi,otpisi, kazne, rashodi iz ranijih godina)	163.808,38	314.838,99	0,520
Ukupno:	631.724,74	813.444,35	0,777

Tabela 6

Ukupni nematerijalni troškovi su se smanjili u odnosu na 2016. godinu.

Finansijski rashodi

Tabela 7. Prokazuje finansijske rashode:

Rashodi	2017	2016	Index
Rashodi kamata	177.297,65	168.895,00	1,050
Ostali finansijski rashodi	4.684,27		
Ukupno:	181.981,92	168.895,00	1,077

Tabela 7

Finansijski rashodi su se u odnosu na 2016. godinu povećali za 7,7%.. Društvo se u toku 2017. godine dodatno zadužilo kod Sberbanke za 1 milion KM po kamatnoj stopi od 3,60%. U tabeli se vidi da najveće učešće imaju rashodi kamata.

4.3. Analize

Rizik ostvarenja finansijskog rezultata i donja tačka rentabilnosti prikazana je u tabeli 8.

Red. Br.	Opis	Godina	
		2017	2016
1.	Ukupni prihodi	30.873.974,00	29.063.612,00
2.	Varijabilni rashodi	23.433.824,56	22.858.164,10
3.	Marža pokrića	7.440.149,44	6.205.447,90
4.	Fiksni i pretežno fiksni rashodi	4.860.623,52	4.617.060,90
5.	Neto rashodi finansiranja	140.429,00	124.170,00
6.	Poslovni rezultat (3-4)	2.579.525,92	1.588.387,00
7.	Bruto finansijski rezultat (6-5)	2.439.096,92	1.464.217,00
8.	Faktor poslovnog rizika (3/6)	2,88	3,91
9.	Faktor finansijskog rizika (6/7)	1,06	1,08
10.	Faktor ukupnog rizika (8*9)ili(3/7)	3,05	4,24
11.	Procenat učešća marže pokrića u ukupnom prihodu (3/1)	24,10%	21,35%
12.	Potreban poslovni prihod za ostvarenje neutralnog poslovnog rezultata(4/11)*100	22.639.140,75	21.504.708,43
13.	Potreban poslovni prihod za ostvarenje neutralnog bruto finansijskog rezultata(4+5)/11*100	23.293.211,55	22.083.050,30
14.	Procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za ostvarenje neutralnog poslovnog rezultata(12/1*100)	73,33%	73,99%
15.	Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog rezultata((1-12)/1)*100	26,67%	26,01%
16.	Procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za ostvarenje neutralnog bruto finansijskog rezultata((13/1*100)	75,45%	75,98%
17.	Stopa elastičnosti ostvarenja bruto finansijskog rezultata((1-13)/1)*100	24,55%	24,02%

Tabela 8

Faktor poslovnog rizika pokazuje koliko se brže mijenja poslovni rezultat nego što se mijenja marža pokrića, za preduzeće je bolje što je faktor poslovnog rizika niži, jer je manj rizik smanjenja poslovnog rezultata ispod granice koja ne obezbjeđuje pozitivan bruto finansijski rezultat, faktor poslovnog rizika je 2,88 . Faktor finansijskog rizika pokazuje koliko se puta brže mijenja bruto finansijski rezultat kada se poslovni rezultat promjeni za 1 procenat, za preduzeće je bolje što je manji. Iz priložene tabele se vidi da je ukupan rizik poslovanja u 2017. godini 3,05, za preduzeće je bolje što je manji, razlog za veći ukupan rizik su veći rashodi finansiranja

(troškovi kamata), i pri tome veći finansijski rizik. Ako je ostvaren pozitivan poslovni rezultat procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za ostvarenje neutralnog poslovnog rezultata biće uvijek manja od 100 i što je taj procenat više udaljen od stotine utoliko je situacija bolja, jer je rizik ostvarenja poslovnog rezultata manji i obrnuto, u tom slučaju stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog rezultata pokazivaće za koliko se procenata poslovni prihod može smanjiti da bi poslovni rezultat pao na nulu. Što je stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog rezultata viša, manja je vjerovatnoća da će preduzeće ostvariti negativan poslovni rezultat. Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog rezultata je 26,67%.

Tabela 9. Prikazuje analizu finansijske moći:

Red.br.	Opis	GODINA	
		2017	2016
1.	Pokrivenost troškova kamata	15,291	10,48
2.	Pokrivenost fiksnih zaduženja	1,279	1,29

Tabela 9

Analiza finansijske moći ogleda se kroz dva pokazatelja pokrivenost troškova kamata, koji pokazuje koliko su puta troškovi kamata pokriveni poslovnim dobitkom, i pokrivenost fiksnih zaduženja, koji pokazuje odnos između poslovnog dobitka i dospjele glavnice dugoročnog duga. Što je odnos veći, veća je pokrivenost kamata a time i finansijska moć je veća i obrnuto. U tabeli se mogu vidjeti ovi pokazatelji .

Analiza rentabilnosti:

Red.br.	Opis	GODINA	
		2017	2016
1.	Poslovni rashodi	28.130.909,00	27.160.385,00
2.	Ostali rashodi	305.603,00	314.839,00
3.	Rashodi bez rashodovanja finansiranja	28.436.512,00	27.475.224,00
4.	Poslovni i ostali prihodi	30.873.974,00	29.063.612,00
5.	Poslovni dobitak (4-3)	2.437.462,00	1.588.388,00
6.	Stopa poslovnog dobitka (5/4)*100	7,895%	5,465%
7.	Novac	955.282,00	1.416.143,00
8.	Kratkoročna potraživanja	2.226.761,00	3.067.178,00
9.	Zalihe	4.417.862,00	5.244.952,00
10.	Obrtna sredstva	7.599.905,00	9.728.273,00
11.	Osnovna sredstva	9.207.899,00	6.140.380,00
12.	Dugoročni plasmani		

13.	Uložena sredstva (10+11+12)	16.807.804,00	15.868.653,00
14.	Koeficijent obrta (4/13)	1,83688	1,83151
15.	Stopa bruto prinosa (6*14)	14,502%	10,010%
16.	Stopa bruto prinosa na ukupan kapital	10,84%	12,34%

Tabela 10

Analiza rentabilnosti prikazana je kroz tabelu 10. rentabilnost ukupnog kapitala uslovljena je ekonomičnošću i efikasnosti korištenja imovine. Što je viša stopa poslovnog dobitka i što je viši koeficijent obrta viša je stopa bruto prinosa na ukupan kapital, jer koeficijent obrta multiplicira stopu poslovnog dobitka. Stopa prinosa na ukupan kapital je smanjena u odnosu na prošlu godinu.

Pokazatelji rentabilnosti :

	2017	2016	2015
ROA	14,028%	8,508%	4,650%
ROE	31,960%	22,546%	12,570%

Likvidnost

U tabeli 11. je dat pregled podataka koji se koriste prilikom izračunavanja koeficijenta obrta I broja dana trajanja obrta

2017

1.	Prihodi od prodaje	29.669.796
2.	Prosjek obrtne imovine	8.664.089
3.	Troškovi materijala	20.979.449
4.	Prosječna zaliha materijala	2.050.004
5.	Troškovi završene proizvodnje	26.296.913
6.	Prosjek zaliha nedovršene proizvodne	200.866
7.	Troškovi prodatih gotovih proizvoda	22.736.997
8.	Prosjek zaliha gotovih proizvoda	1.396.706
9.	Naplaćena potraživanja od kupaca	29.779.712
10.	Prosjek bruto potraživanja od kupaca	2.284.969

11.	Plaćene obaveze prema dobavljaču	29.242.887
12.	Prosječne obaveze prema dobavljaču	2.723.590

Red.br.	Opis	Koeficijent	Trajanje obrta u danima 365/koeficijent
1.	Obrtna imovina 1/2	3,424	106,586
2.	Zaliha materijala 3/4	10,234	35,666
3.	Nezavršena proizvodnja 5/6	130,918	2,788
4.	Gotovi proizvodi 7/8	16,279	22,422
5.	Potraživanja od kupaca 9/10	13,033	28,006
6.	Obaveze prema dobavljačima 11/12	10,737	33,995

Tabela 11

Tabela 11. prikazuje koeficijente obrta imovine. Za preduzeće je bolje što je koeficijent veći a broj dana vezivanja manji.

Tabela 12. Prikazuje kratkoročnu finansijsku ravnotežu:

Red. Br.	Opis	Godina			
		2017		2016	
		Iznos	Udio u bilansnoj šemi	Iznos	Udio u bilansnoj šemi
1.	Likvidna i kratkoročna vezana sredstva	3.182.043	20,052%	4.483.321	34,91%
2.	Kratkoročni izvori finansiranja	5.105.315	32,172%	5.703.203	44,41%
3.	Kratkoročni izvori finansiranja/Likvidna i kratkoročno vezana sredstva	1,6044		1,272093	
4.	Likvidna sredstva (1-2)	-1.923.272		-1.219.882	

Tabela 12

Kratkoročna finansijska ravnoteža je pomjerena ka kratkoročnim izvorima finansiranja. Na 100 KM likvidnih i kratkoročno vezanih sredstava otpada 164,04 KM kratkoročnih obaveza. Likvidne rezerve nema, koja bi bila iskorištena za plaćanje kratkoročnih obaveza, kada

mobilizacija kratkoročnih vezanih sredstava ne bi bila jednaka dospelim kratkoročnim obavezama.

Tabela 13. Prikazuje analizu likvidnosti

RED.BR.	OPIS	2017	2016
1.	Tekuća sredstva	7.599.905,00	9.728.273,00
2.	Tekuće obaveze	5.105.315,00	5.703.203,00
3.	Opšti racio likvidnosti 1/2	1,489	1,706
4.	Kratkoročna potraživanja, gotovine i plasmani	3.182.043,00	4.483.321,00
5.	Rigorozni racio likvidnosti 4/2	0,6233	0,7861
6.	Radni kapital	2.494.590,00	4.025.070,00

Tabela 13

Opšti racio likvidnosti koji se dobija iz odnosa tekuće imovine i kratkoročnih obaveza, i rigorozni racio likvidnosti koji se dobija iz odnosa kartkoročnih potraživanja, gotovine i plasman i kratkoročnih obaveza. Opšti racio likvidnosti je 1,489 i manji je nego u 2016. godini. Rigorozni racio lividnosti je 0,6233.

Tabela 14. Prikazuje dugoročnu finansijsku stabilnost:

RED .BR.	OPIS	2017		2016	
		Iznos	Udio u bilansnoj	Iznos	Udio u bilansnoj
1.	Zalihe	4.227.928,00	31,47%	3.067.222,00	33,31%
2.	Dugoročni finansijski plasmani				
3.	Osnovna sredstva	9.207.899,00	68,53%	6.140.380,00	66,69%
4.	Gubitak				
5.	Dugoročno vezana sredstva	13.435.827,00		9.207.602,00	
6.	Dugoročne obaveze	2.980.364,00	25,47%	3.696.018,00	36,36%
7.	Dugoročna rezervisanja	408.271,00	3,49%	441.313,00	4,34%
8.	Kapital	8.313.854,00	71,04%	6.028.119,00	59,30%
9.	Kapital i dugoročne obaveze	11.702.489,00		10.165.450,00	
	Kapital i dugoročne obaveze/dugoročno				
10.	vezana sredstva	0,8710		1,1040	
11.	Likvidna rezerva	-1.733.338,00		957.848,00	
12.	Koeficijent finansijske stabilnosti (5/9)	1,1481		0,9058	

Tabela 14

Dugoročna finansijska stabilnost je prikazana u tabeli 14. Dugoročna finansijska ravnoteža pomjerena je prema dugoročnim vezanim sredstvima. Koeficijent finansijske stabilnosti je veći od 1

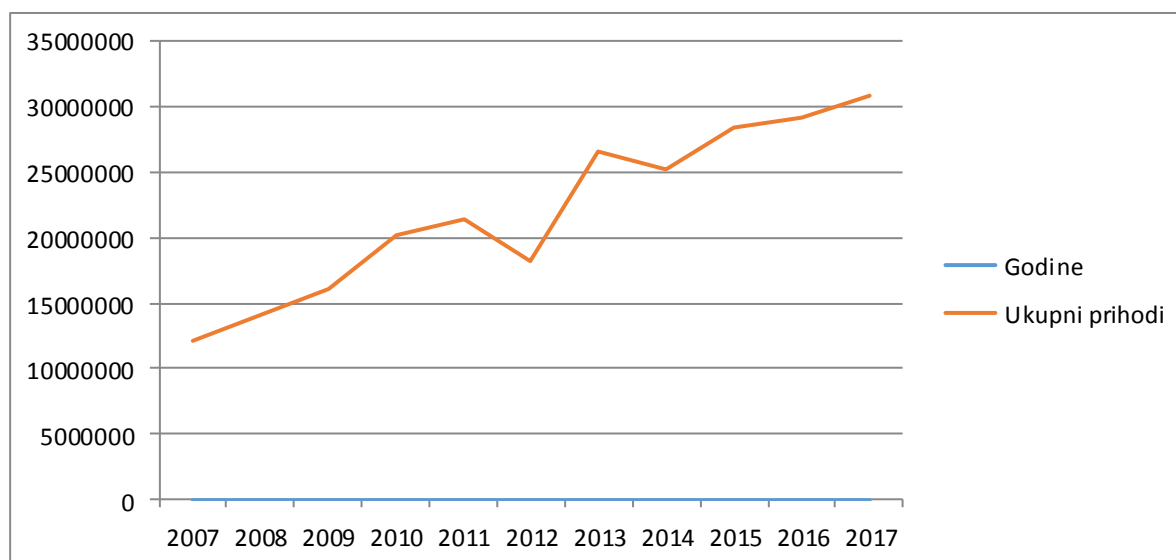
Tabela 15. Prikazuje racio solventnosti i racio zaduženosti:

RED.BR.	POZICIJA	2017		2016	
		IZNOS	%UČEŠĆE	IZNOS	%UČEŠĆE
1.	Kapital	8.313.854	50,70%	6.028.119	39,09%
2.	Obaveze	8.085.679	49,30%	9.399.221	60,96%
3.	Pasiva bez dug.rezervisanja i pasivnih vrem.razgranicenja	16.399.533		15.419.631	
4.	Racio zaduženosti (1/2)	1,0282		0,6413	
5.	Racio solventnosti	2,028		1,641	

Tabela 15

Racio zaduženosti je 1,0282, obaveze su pokrivena kapitalom. Racio solventnosti je 2,08. Preduzeće je solventno, obaveze su pokrivena imovinom 2,028 puta.

Kretanje ukupnih prihoda per 2007-2017 :

Grafikon pokazuje kako su se ukupni prihodi kretali u period od 2007-2017. godine. Vidi se da Društvo bilježi rast ukupnih prihoda.

4.4. Realizacija finansijskog plana 2017. godine

Tabela 16 pokazuje ispunjenost plana poslovanja 2017 u odnosu na ono što je stvarno ispunjeno.

- Pregled planiranih i ostvarenih ukupnih prihoda i rashoda u 2017

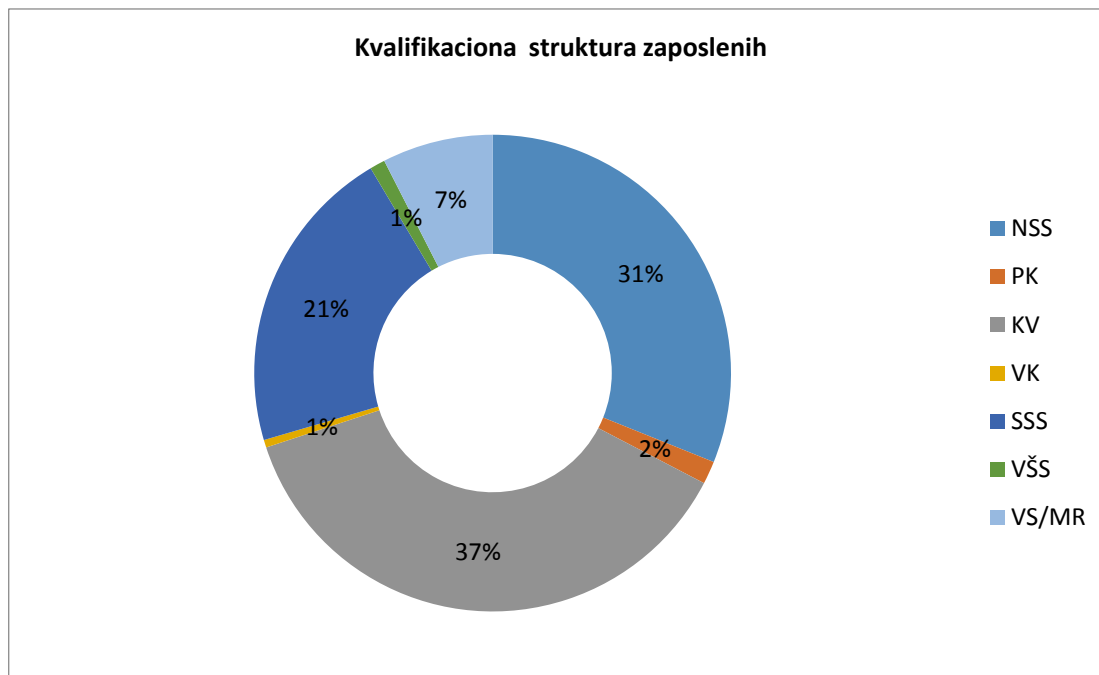
PREGLED PLANIRANOG UKUPNOG PRIHODA I TROŠKOVA U 2017.GODINI				
Konto	Naziv troškova	Ukupni prihodi i troškovi 2017.god. U KM	Stvarni ukupni prihodi i troškovi 2017	Index stvarni/plan.
	PLANIRANI UKUPAN PRIHOD	31.659.782,57	30.915.257,00	0,976
511	Troškovi materijala za izradu	20.866.790,31	19.989.515,14	0,958
512	Troškovi ostalog materijala rez.dijelova i režijski troškovi rezervnih dijelova	458.813,00	478.976,04	1,044
		401.167,31	414.785,77	1,034
		59.645,69	64.190,27	1,076
513	Troškovi goriva i energije	569.648,00	510.958,30	0,897
520	Troškovi bruto zarada	4.689.607,97	4.298.265,37	0,917
522	Troškovi bruto naknada UINO	46.489,60	42.305,04	0,910
529	Ostali lični rashodi topli obrok,prevoz, otpr,regres	633.000,00	585.234,24	0,925
	otprem.za odlaz.u penziju, tr.8marta i paket,ost.nak.zapo.	90.000,00	23.651,18	0,263
	regres	110.000,00	114.713,96	1,043
	naknada za topli ob.	218.000,00	225.666,27	1,035
	troškovi prevoza radnika	175.000,00	192.029,00	1,097
	troškovi službenog puta i dnevnica	40.000,00	29.173,83	0,729
530	Tr.proizvodnih usluga	90.000,00	93.007,37	1,033
531	Troškovi transportnih usluga	360.000,00	353.698,48	0,982
532	Troškovi usluga održavanja	230.000,00	207.672,71	0,903
535	Troškovi reklame i propagande	10.000,00	17.834,30	1,783
539	Troškovi ostalih usluga troš.carina,ugov.o djelu	270.000,00	234.873,81	0,870
	tr.za proizv.us.,i ostale proiz.us.,reg.auta	20.000,00	5.964,58	0,298
	tr.špedicije	175.000,00	158.358,56	0,905
	tr.komunalnih usluga i zaštite na radu	30.000,00	34.244,62	1,141
	tr. ugovora o djelu	45.000,00	36.306,05	0,807
540	Troškovi amortizacije	1.000.000,00	850.651,82	0,851
550	Troškovi neproiz.usl. proc.riz.kon.us.sem.obezb.	220.000,00	221.995,96	1,009
	tr.račun.usluga,tr.revizije,advok.us.,zdrav.us.	30.000,00	6.902,39	0,230
	tr.konsul.usluga,stručnog usavrš.,izmjena na prog.	40.000,00	57.978,96	1,449
	ostale neproiz.us.-obezbjeđ.,ispit.iver.	150.000,00	157.114,61	1,047
551	Troškovi reprezentacije	20.000,00	33.552,14	1,678
552	Troškovi premije osiguranja	80.000,00	46.732,65	0,584
553	Troškovi platnog prometa	110.000,00	76.539,68	0,696
554	Troškovi članarina	10.000,00	10.412,30	1,041
555	Troškovi poreza	75.000,00	53.377,83	0,712
559	Ostali nematerijalni tr.-takse,sudski tr.,ostali.nem.tr.	100.000,00	25.305,80	0,253
561	Rashodi kamata	197.000,00	181.711,92	0,922
57-	Ostali rashodi	60.000,00	163.808,38	2,730
	PLANIRANI UKUPNI TROŠKOVI	30.096.348,88	28.476.429,28	0,946
	PLANIRANA DOBIT	1.563.433,69	2.438.827,72	1,560

5. Realizacija plana ljudskih resursa

Na dan 31.12.2017. godine u Društvu je bilo zaposleno 386 radnika što je za 8% više radnika u odnosu na 2016.godinu. Od ukupnog broja zaposlenih radnika, žena je zaposleno 125 a to je 32,38% ukupnog broja zaposlenih. Ugovor na neodređeno vrijeme imaju 353 radnika a ugovor na određeno vrijeme imaju 33 radnika.

2017
Kvalifikaciona struktura zaposlenih

NSS	PK	KV	VK	SSS	VŠS	VS/MR	Ukupno
120	6	144	2	81	4	29	386
31,09%	1,55%	37,31%	0,52%	20,98%	1,04%	7,51%	

Realizovan je značajan broj internih i eksternih edukacija, workshopova, prezentacija, specijalističkih seminara. Posebna pažnja je posvećena menadžerskim edukacija i nastavljena je saradnja sa Centrom za specijalističke edukacije Format. Za naredne godine se planira povećavanje broja zaposlenih praćen povećavanjem proizvodnje.

6. Zaštita životne okoline

-Kratak sažetak zaštite životne sredine 2017/2018

Standard a.d. Prnjavor kao jedan od IKEA-inih dobavljača bezuslovno se mora pridržavati zahtjeva usvojenog IWAY standarda. U toku prethodne kalendarske godine po profitnim centrima se kontinuirano provodila edukacija kojom se nastojalo upoznati zaposlene o neophodnosti kontinuiranog rada na ispunjenju svih zahtjeva IWAY standarda i postupanju u slučajevima prekida kontinuiteta sprovođenja usvojenog standarda.

Firma Standard a.d. Prnjavor je učestvovala u projektu „Nacionalni program čistije proizvodnje Bosna i Hercegovina:

ČISTIJA PROIZVODNJA - podrazumijeva primjenu principa sprečavanja (prevencije) zagađenja na samom izvoru njegovog nastanka zamjenom klasičnih rješenja koja tretiraju otpad na kraju proizvodnog procesa.

Standard a.d. Prnjavor je dužan da tokom izgradnje, rada i prestanka rada objekta fabrike za proizvodnju namještaja i rezane građe, a u skladu sa ekološkom dozvolom primjeni mjere ublažavanja negativnih uticaja na životnu sredinu i monitoring emisija, a posebno:

- Mjere sprječavanja emisije u vodu,
- Mjere sprječavanja emisije u zemljište,
- Mjere sprječavanja emisije u vazduh.

Rezultati monitoring svih gore navedenih parametara su u granicama dozvoljenih vrijednosti, a mjerenja su vršile ovlaštene laboratorije i institucije.

7. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Upravi „Standard“ a.d. Prnjavor

Obavili smo reviziju bilansa stanja preduzeća „Standard“ a.d. Prnjavor (u daljem tekstu „Društvo“), sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i bilansa tokova gotovine, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, koji se primjenjuju u Republici Srpskoj. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni, odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima finansijsko stanje „Standard“ a.d. Prnjavor na dan 31. decembar 2017. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

EF REVIZOR d. o. o.

Banjaluka, Gajeva broj 12

Datum: 20.03.2018. godine

Ovlašćeni revizor
Milan Kondić